

AJUNTAMENT DE REUS

MEMÒRIA

PROJECTE D'ORDENANÇA MUNICIPAL DE MOBILITAT DE L'AJUNTAMENT DE REUS

AJUNTAMENT DE REUS

AJUNTAMENT DE REUS

SECRETARIA GENERAL
Assessoria Jurídica
Plaça del Mercadal 1
43201 REUS
Tel. 977 010 012

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ: MOBILITAT I SOSTENIBILITAT.....	3
2. COMISSIÓ ESPECIAL DE MOBILITAT SOSTENIBLE.....	5
3. CONTINGUT DE LA CONSULTA PRÈVIA.....	6
4. MARC NORMATIU I DE PLANIFICACIÓ DE REFERÈNCIA.....	8
4.1. Marc internacional.....	8
4.2. Marc normatiu intern.....	9
4.3. Instruments de planificació de referència.....	11
5. COMPETÈNCIA DE L'AJUNTAMENT SOBRE LA MATÈRIA.....	14
6. PROCEDÈNCIA DE SOTMETRE A CONSULTA PRÈVIA L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE D'ORDENANÇA.....	14
7. PROCEDÈNCIA D'AQUEST DOCUMENT.....	15

Ajuntament de Reus
2021

AJUNTAMENT DE REUS

1. JUSTIFICACIÓ: MOBILITAT I SOSTENIBILITAT

El Pla d'Acció Municipal de Reus, 2019-2023, defineix i fixa tot un seguit d'objectius en matèria de mobilitat. L'espai urbà esdevé un dels quatre pilars que configuren l'actuació del govern municipal i, en conseqüència, s'aposta per teixir un nou model de mobilitat que promogui la sostenibilitat. Amb la convicció de millorar l'espai públic, la seguretat viària i la preservació del medi ambient, es vol abordar un canvi modal del sistema de mobilitat, per tal de donar resposta a les necessitats actuals i definir la velocitat lenta de la ciutat i els diferents graus de convivència dels diferents modes de mobilitat. Es vol fomentar la mobilitat activa, noves formes de mobilitat (com ara els sistemes de mobilitat compartida), les energies netes per incidir en la millora de la qualitat de vida a la ciutat.

La mobilitat s'erigeix com un principi rector que ha d'orientar les polítiques públiques i ha d'inspirar als poders públics a promoure polítiques de transport i de comunicació, basades en criteris de sostenibilitat. Repensar els nostres hàbits de mobilitat i avaluar els efectes positius dels canvis que hi podem introduir és la clau per avançar cap a un model col·lectiu de mobilitat més sostenible, però també més eficient, segur, equitatiu, competitiu, tranquil i saludable.

La mobilitat es presenta com un dels elements clau en l'articulació de les ciutats i les interaccions que s'hi esdevenen, tal com posen de manifest els diferents instruments de planificació en aquesta matèria, com són el Pacte Nacional per a la Mobilitat Segura i Sostenible 2021-2030; l'Estratègia Catalana de la Bicicleta 2025; el Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire a les zones de protecció atmosfèrica; i l'Agenda Urbana de Catalunya.

Tot aquest conjunt de plans i acords permeten definir els principis, objectius i estratègies als quals ha de respondre l'actual gestió de la mobilitat i que connecta amb les directrius emanades des de les institucions europees, les quals insisteixen a fer efectiu un canvi en el model de mobilitat per reduir la congestió i la contaminació, afavorint els desplaçaments actius, el transport públic i d'altres sistemes de mobilitat compartida.

AJUNTAMENT DE REUS

SECRETARIA GENERAL
Assessoria Jurídica
Plaça del Mercadal 1
43201 REUS
Tel. 977 010 012

Per tant, estem davant d'una nova manera d'entendre el procés d'elaboració de polítiques de mobilitat, les quals no només responen a qüestions merament tècniques, sinó d'altres com les econòmiques, les socials i les ambientals.

El marc normatiu actual en matèria de mobilitat, les novetats sorgides en els darrers anys, la coexistència de diferents plans sectorials i les necessitats i demandes de la ciutadania en aquesta matèria evidencien la necessitat d'adoptar una nova ordenança municipal de mobilitat amb l'objectiu de garantir i teixir un nou model de mobilitat més segura, sostenible i saludable, en l'àmbit del nostre municipi, fent-ho de forma paral·lela a la revisió del Pla de Mobilitat Urbana (PMU) de Reus. Tanmateix, l'aprovació d'aquesta nova ordenança comportaria l'afectació a l'ordenança de circulació de l'any 1992, la qual podria adaptar-se als nous paràmetres de sostenibilitat i mobilitat actuals, havent-se d'actualitzar als estàndards d'una nova societat més sostenible i més inclusiva, per les raons exposades, a decisió de l'òrgan competent i la Comissió encarregada de l'estudi.

Les Administracions locals, en virtut de les seves competències i la potestat reglamentària, tenen la capacitat d'aprovar ordenances en aquesta matèria. Al respecte, la legislació sobre règim local atribueix al municipi les competències en matèria de protecció contra la contaminació atmosfèrica a les zones urbanes, trànsit i estacionament de vehicles i mobilitat.

Aquest procés de canvi suposa, necessàriament, aprovar una nova ordenança de mobilitat. En aquest sentit, l'Ajuntament de Reus proposa aprovar una nova norma municipal en aquesta matèria, per tal d'establir un nou marc normatiu municipal que fomenti el transport i la mobilitat sostenible a la ciutat, a fi de garantir la seguretat jurídica i fer-ho d'acord amb les directrius fixades en els nombrosos instruments de planificació internacionals i nacionals en aquesta matèria, posant especial atenció a l'Agenda Urbana de Catalunya.

AJUNTAMENT DE REUS

2. COMISSIÓ ESPECIAL DE MOBILITAT SOSTENIBLE

Mitjançant acord del Ple de l'Ajuntament, en sessió de data 29 de novembre de 2019, es va aprovar el Pla d'acció Municipal, per tal de fixar l'acció del govern municipal amb l'objectiu de treballar per la cohesió social i l'impuls de projectes i serveis de qualitat per a la ciutadania.

El Pla pivota sobre quatre pilars: progrés social, espai urbà, desenvolupament econòmic i organització i planificació. Eixos que pretenen garantir un avanç estratègic de la ciutat cap a un futur centrat en l'atenció a les persones i el lideratge metropolità.

Dins del pilar de l'espai urbà adquireix un relleu especial l'àmbit de treball relatiu a la mobilitat, amb l'objectiu de promoure una mobilitat més sostenible, eficient, eficaç i segura, que incorpora diferents accions, una de les quals la creació d'una comissió de mobilitat.

En aquest sentit i en l'àmbit de l'Ajuntament de Reus, per decret d'Alcaldia núm. 2020005930 de 27 de maig de 2020 es va constituir la Comissió especial de Mobilitat Sostenible, amb la finalitat d'estudiar debatre i treballar en la materialització de les propostes que permetin dur a terme les accions relatives a la promoció d'una mobilitat més sostenible, eficient, eficaç i segura per a la ciutat de Reus en el marc del PAM 2019-2023.

Des d'aquesta Comissió es va acordar impulsar la redacció d'una ordenança de Mobilitat Sostenible i, per decret 2020015853 d'11 de novembre de 2020, es designa a aquesta com a òrgan encarregat de la redacció de l'ordenança de Mobilitat Sostenible.

3. CONTINGUT DE LA CONSULTA PRÈVIA

D'acord amb l'anunci de consulta prèvia, seguidament es fa referència als punts que determina l'article 133 de la Llei 39/2015, amb caràcter de mínims i sens perjudici que aquests siguin ampliat o desenvolupats per les aportacions ciutadanes i el criteri de la Comissió Especial de la Mobilitat Sostenible, com a encarregada de la redacció del projecte d'ordenança que s'haurà de sotmetre al Ple de la Corporació.

Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa d'elaborar una nova ordenança municipal de mobilitat

- Aquesta normativa es fa necessària per a l'aplicació de les mesures recollides en els diferents Plans municipals i d'altres disposicions normatives que incideixen en la mobilitat urbana.
- Així mateix, la disposició pretén aportar les garanties de funcionalitat i convivència requerides amb el canvi modal i la transformació de la ciutat i solucionar la manca d'un marc normatiu estable per a tots els modes de mobilitat que utilitzen els diferents espais de la ciutat.
- Pretén minimitzar els riscos de la mobilitat rodada sobre les persones, sigui per accidentabilitat, o bé per contaminació acústica i atmosfèrica i que necessàriament ens portin cap a una ciutat més saludable.
- També pretén reduir la dependència obligada del vehicle privat motoritzat, facilitant la mobilitat sostenible, començant per vianants, bicicletes, d'altres modes de mobilitat personal, i transport públic.

Necessitat i oportunitat de la seva aprovació

La necessitat i l'oportunitat de la seva aprovació es fonamenta en:

- La presa de consciència col·lectiva de l'evident impacte sobre la salut i de la mortalitat provocades per la mobilitat rodada pel que fa a l'accidentalitat, la contaminació acústica i la contaminació atmosfèrica.
- Els canvis en els hàbits de mobilitat de la ciutadania.
- Els compromisos internacionals - com ara la Cimera de Paris i l' Agenda Urbana, - per fer front al Canvi Climàtic.
- L'emergència climàtica, que obliga d'avançar cap a una major sostenibilitat i cap a la reducció de la petjada ecològica.

- Les propostes de la Comissió Europea adreçades als països membres per fer efectiu un canvi en el model de mobilitat per a reduir les emissions: disminució de l'ús dels modes de transport motoritzats privats; foment dels desplaçaments actius; i impuls de la transició cap a un parc de vehicles amb baixes i zero emissions.
- Avançar en paral·lel a la redacció de la revisió del Pla de Mobilitat Urbana de Reus.
- La modificació del Reglament General de Circulació (novembre 2020).

Els objectius de l'ordenança

- Fer de Reus una ciutat amb un espai públic més humanitzat.
- Millorar la convivència a l'espai públic entre els diferents modes de mobilitat.
- Promoure l'equitat, protegint els col·lectius més vulnerables com a estratègia per a la pacificació de l'espai públic i per a potenciar les relacions col·lectives.
- Harmonitzar l'ordenació dels diferents usos de les vies i els espais públics urbans, en aplicació de la normativa de mobilitat sostenible.
- Regular les diferents formes i modes de mobilitat i establir els diferents marcs de convivència.
- Afavorir la inversió modal que permeti de revertir la gestió de la mobilitat basada en la regulació dels vehicles motoritzats cap a la gestió de la mobilitat basada en les persones.
- Millorar la qualitat de vida i la salut de les persones, prioritzant la mobilitat a peu i modes de mobilitat sostenibles, els vehicles compartits, el transport públic i els vehicles d'emissions baixes o d'emissions zero.
- Reduir la sinistralitat i la contaminació per una ciutat més saludable.

Possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores

- Es considera que no hi ha solucions alternatives i que les modificacions parcials de les disposicions existents són insuficients i generen buits legals.
- Es fa imprescindible que hi hagi un marc normatiu estable per a tots els modes de mobilitat per tal de garantir que aquesta mobilitat sigui eficient, segura, equitativa, competitiva, tranquil·la i saludable.

4. MARC NORMATIU I DE PLANIFICACIÓ DE REFERÈNCIA

Per a la redacció de l'ordenança de mobilitat s'hauran de tenir en compte les referències normatives i de planificació en matèria de trànsit, circulació, mobilitat, sostenibilitat i medi ambient.

Amb caràcter enunciatiu, a continuació es destaca el marc normatiu i de planificació de referència.

4.1. Marc internacional.

Directives europees.

- Amb l'aprovació de Directives comunitàries com la 2014/94/UE, de 22 d'octubre de 2014, sobre la implantació d'una infraestructura per als combustibles alternatius i la Directiva 2009/33/CE, de 23 d'abril de 2009, sobre la promoció de vehicles de transport per carretera nets i energèticament eficients, la Comissió Europea empeny els països a fer efectiu un canvi en el model de mobilitat per reduir les emissions amb mesures que fomentin la disminució de l'ús dels modes de transport motoritzats privats, i que afavoreixin els desplaçaments actius, com anar a peu i en bicicleta, els desplaçaments en transport públic, i altres sistemes de mobilitat compartida, com ara la bicicleta o el cotxe compartit, amb l'objectiu de reduir la congestió i la contaminació.
- Aquests objectius requereixen un conjunt d'accions i un marc normatiu adequat que permeti regular l'espai públic de forma equilibrada entre totes les persones que en són usuàries en les diferents formes de desplaçament que utilitzen.

La Carta Europea de Salvaguarda dels Drets a la Ciutat, aprovada a Saint Denis l'any 2000, adoptada per CGLU (Ciutats i Governos Locals Units)

- Reconeix el dret dels ciutadans i ciutadanes al medi ambient i l'obligació de les autoritats municipals d'adoptar polítiques de prevenció de la contaminació i de controlar el tràfic automobilístic, tot respectant el medi ambient i encoratjant l'ús de vehicles no contaminants (articles XVIII i XX).

L'acord derivat de la Conferència sobre el Canvi Climàtic (COP21) que va tenir lloc a París l'any 2015.

- Exigeix als estats metes concretes per a reduir les emissions i fixa obligacions a les autoritats locals que situïn l'eficiència energètica i la protecció del clima en el centre de les seves polítiques de mobilitat. En aquest sentit, proposa impulsar accions concretes per a transformar la mobilitat dels centres urbans i reduir progressivament la circulació dels automòbils dièsel i gasolina a partir de 2030, fins a eliminar-los completament el 2050.
- L'article 7 de l'Acord fixa l'objectiu mundial relatiu a l'adaptació, que consisteix en enfortir la resiliència i reduir la vulnerabilitat al canvi climàtic amb vista a contribuir al desenvolupament sostenible i aconseguir una resposta d'adaptació adequada.
- En aquest mateix article es reconeix que l'adaptació és un repte mundial que incumbeix a tothom, amb dimensions locals, subnacionals, nacionals, regionals i internacional.

La Declaració de l'Assemblea General de les Nacions Unides de 25 de setembre de 2015, per la qual s'adopta l'Agenda 2030 de desenvolupament sostenible.

- Concreta els 17 objectius de desenvolupament sostenible i les 169 fites de caràcter integrat, que conjuguen les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i ambiental.

4.2. Marc normatiu intern.

Estatut d'Autonomia de Catalunya.

- L'article 84.2 preveu que els governs locals de Catalunya tenen competències pròpies, en els termes que determinin les lleis, sobre la circulació i els serveis de mobilitat (lletra h) i sobre la formulació i la gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient (lletra j).

La Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat.

- Defineix els mecanismes adequats de participació i concertació de les administracions, els organismes i, en general, les entitats cíviques i socials que poden aportar solucions adequades per a la formulació de les polítiques de mobilitat.
- Disposa un seguit de mecanismes per a l'avaluació prèvia i el control dels efectes que l'aplicació dels instruments que estableix pugui provocar en les polítiques de mobilitat i, en aquest sentit, introdueix com a novetats les figures de l'avaluació de la mobilitat generada i l'avaluació ambiental estratègica, d'acord amb les directrius comunitàries.
- Destaquen la implementació de dos principis bàsics, el foment del desenvolupament urbà sostenible i l'ús racional del territori i el dret de les persones a l'accessibilitat en unes condicions de mobilitat adequades i segures i amb el mínim impacte ambiental possible.

Llei 20/1991, del 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

- Garantir que les persones amb mobilitat reduïda o amb qualsevol altra limitació tinguin les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans per a accedir al transport públic i col·lectiu, i tinguin facilitats de mobilitat en els desplaçaments.

Reial Decret 970/2020, pel qual es modifica el Reglament General de Vehicles i el Reglamento General de Circulació (regulació dels vehicles de mobilitat personal).

- Els vehicles de mobilitat personal (VMP) han anat guanyant presència als carrers de les ciutats i han difuminat l'espai destinat als vianants i als vehicles de motor. L'aparició d'aquestes solucions de mobilitat urbana, suposen nous reptes que afecten tant a la circulació com a la mobilitat i que l'ordenança en aquesta matèria ha de regular, tenint en compte el marc normatiu recent.

Règim local i municipal: marc competencial.

- Pel que fa al règim general, l'article 25.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, atribueix com a competència pròpia del municipi el «*trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat. Transport col·lectiu urbà.*»
- A Catalunya, l'article 66.3 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableixen que els municipis han d'exercir competències, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, en les matèries de medi ambient urbà, i específicament de protecció contra la contaminació atmosfèrica en les zones urbanes, i de trànsit i estacionament de vehicles i mobilitat, que inclou l'ordenació del trànsit de vehicles i persones en les vies urbanes.

4.3. Instruments de planificació de referència.

Agenda urbana de Catalunya.

- Es configura com l'eina que ha de permetre potenciar les oportunitats i afrontar els reptes que planteja la creixent urbanització.
- Assumeix els compromisos de transformació per a un desenvolupament urbà sostenible, descrits a la Declaració de Quito (Conferència de l'ONU Hàbitat III).
 - Inclusió social i erradicació de la pobresa.
 - Prosperitat urbana sostenible, inclusiva i oportunitats per tothom.
 - Desenvolupament urbà resiliència i ambientalment sostenible.
- Els principis de l'Agenda són:
 - L'Agenda 2030 com a marc de referència
 - Sostenibilitat econòmica, ambiental i social.
 - Dimensió territorial.
 - Governança compartida.

Pacte Nacional per a la Mobilitat Segura i Sostenible 2021-2030, aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya (ACORD GOV/3/2021, de 19 de gener).

- L'objectiu principal és garantir la transició cap a una mobilitat més segura i, al mateix temps, sostenible, saludable, connectada i automatitzada a tot Catalunya.
- Aquest pacte es desplega en sis eixos principals, amb els quals es pretén assolir un canvi social i cultural en matèria de seguretat viària i sostenibilitat, que són els següents:
 - Eix 1. Repensar l'espai públic cap a una mobilitat més sostenible i segura.
 - Eix 2. Adaptar les polítiques de seguretat viària a les noves característiques de la sinistralitat.
 - Eix 3. Crear una estratègia sensibilitzadora i comunicativa per involucrar tota la societat.
 - Eix 4. Desenvolupar un espai de cooperació estratègica entre els diferents sectors implicats en la mobilitat intel·ligent.
 - Eix 5. Establir els objectius estratègics per a les infraestructures respecte als nous sistemes de mobilitat.
 - Eix 6. Desplegar l'estructura necessària per a la gestió del canvi.

L'Estratègia Catalana de la Bicicleta 2025, aprovat per acord del Govern de la Generalitat de Catalunya (ACORD GOV/160/2019, de 5 de novembre).

- Fixa els objectius que estableixin un full de ruta clar i determinat per retornar definitivament a la bicicleta un protagonisme històricament perdut a la nostra mobilitat i alhora aconseguir que sigui una peça de canvi per a una mobilitat més amable i sostenible als nostres pobles i ciutats.

Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire a les zones de protecció atmosfèrica, aprovat per acord del Govern de la Generalitat de Catalunya (ACORD GOV/127/2014).

- El Pla estableix tot un seguit de mesures (capítol V) dirigides als ens locals per tal d'ajudar a millorar la qualitat de l'aire, sent aquesta una qüestió vinculada amb la mobilitat urbana. Així, destaquen les actuacions següents en «l'àmbit transport terrestre i mobilitat»

AJUNTAMENT DE REUS

SECRETARIA GENERAL
Assessoria Jurídica
Plaça del Mercadal 1
43201 REUS
Tel. 977 010 012

- Evolució de la mobilitat municipal.
- Promoció de l'ús de motos i bicicletes elèctriques urbanes.
- Regulació semafòrica amb prioritització del transport públic.
- Reordenació dels diversos usos de la via pública.
- Foment de modes de transport no motoritzats.

Pla de Mobilitat Urbana (PMU) de Reus.

- Pla sobre el qual s'han iniciat els tràmits de la seva revisió (en fase de contractació dels treballs tècnics), per tal d'actualitzar-los a les noves necessitats i marc normatiu vigent. No obstant això, aquest Pla esdevé l'eina de planificació principal en matèria de mobilitat a la ciutat, ja que:
 - Estableix els principis, els objectius i les estratègies als quals ha de respondre la gestió de la mobilitat de persones i mercaderies a la ciutat de Reus, promovent la sostenibilitat i la seguretat.
 - Defineix un model de mobilitat sostenible basat en la qualitat de vida, la integració social, el desenvolupament econòmic sostenible i la minimització dels consums energètics.

AJUNTAMENT DE REUS

5. COMPETÈNCIA DE L'AJUNTAMENT SOBRE LA MATÈRIA

La competència, perquè l'Ajuntament pugui aprovar aquesta ordenança es fonamenta en les següents disposicions:

- Articles 84 i 86 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que reconeix i garanteix als municipis autonomia i potestat normativa en els àmbits de la seva competència.
- Article 4.1 a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (d'ara endavant, LBRL) així com l'article 8.1 a) del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, que reconeix als municipis l'exercici de la potestat reglamentària i d'autoorganització.
- Article 25.2 de la LBRL que atribueix la competència pròpia als municipis la *"Trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat. Transport col·lectiu urbà."*

6. PROCEDÈNCIA DE SOTMETRE A CONSULTA PRÈVIA L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE D'ORDENANÇA

Es considera convenient realitzar el tràmit de consulta prèvia del projecte d'elaboració d'ordenança, per tal de recollir les opinions i criteris en relació a la matèria objecte, d'acord amb el que disposen l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques i l'article 25.3 del Reglament de Participació Ciutadana de Reus.

Aquest tràmit permetrà a l'Administració millorar la qualitat del contingut de la norma i tenir en compte una pluralitat de visions, dotant de més legitimitat democràtica la norma impulsada.

Per tant, es procedirà al tràmit de consulta prèvia i es donarà un termini de 20 dies hàbils, a comptar des del dia següent a la seva publicació tauler d'edictes i al portal de transparència de l'Ajuntament de Reus

AJUNTAMENT DE REUS

SECRETARIA GENERAL
Assessoria Jurídica
Plaça del Mercadal 1
43201 REUS
Tel. 977 010 012

7. PROCEDÈNCIA D'AQUEST DOCUMENT

Aquest document es publica de conformitat amb el que disposa l'article 10 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, segons el qual:

“La informació relativa a les decisions i actuacions amb rellevància jurídica que l'Administració ha de fer pública en aplicació del principi de transparència ha d'incloure: (...)

Les memòries i els documents justificatius de la tramitació dels projectes o avantprojectes normatius, els diferents textos de les disposicions i la relació i valoració dels documents originats pels procediments d'informació pública i participació ciutadana i per la intervenció dels grups d'interès, si és el cas”

En aquest sentit, l'article 25.4 del Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Reus, estableix que:

“El Portal de Transparència és el canal a través del qual s'exerceixen aquests drets. En aquest portal es publicaran els documents necessaris perquè els destinataris de la norma tinguin la possibilitat d'emetre la seva opinió. En tot cas, els documents han de ser clars i concisos i han de reunir tota la informació necessària per poder pronunciar-se sobre la matèria”

AJUNTAMENT DE REUS

AJUNTAMENT DE REUS

SECRETARIA GENERAL
Assessoria Jurídica
Plaça del Mercadal 1
43201 REUS
Tel. 977 010 012

AJUNTAMENT DE REUS